

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Forum Competens Quæstionibus ex Universo Jure
selectis, atque ad praxin utilissimis illustratum, Seu
Tractatus Canonico-Civilis**

Friderich, Melchior

Ingolstadium, 1709

§. III. Citatus ad Forum non competens an teneatur comparere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61662](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61662)

facere non posset, si per solam citationem vel litis contestationem jus quæsitum fuisset adversario ad forum incompetens citato. Imò Menoch. l. c. n. 118. ad incurrendam poenam non tantum sententiam, sed etiam ejus executionem requiri existimat.

§. III.

Citatus ad Forum non competens an teneatur comparere.

SUMMARIUM.

14. Tenetur citatus comparere, tametsi dubium sit de competentia Fori.
15. Præsumptio, quæ stat pro Iudice, prævalet illi, quæ est pro citato.
16. Exemptus privilegio in Corpore Iuris clauso non tenetur comparere; tenentur alij.
17. Etiam coram Iudice delegato.

14. Alterum hoc dubium est, quod ex dictis nascitur. In eo resolvendo pugnare inter se leges videntur. Nam L. 5. ff. de Iudic. dicitur: si quis ex aliena jurisdictione ad Prætores vocetur, debet venire. Ita pariter loquuntur C. cum parati 19. de Appell. C. veniens 15. jun. Gloss. fin. de Accus. C. cum persona 7. de Privil. in 6. E. contrario, ut ait Ulp. L. 3. ff. eod. non videtur frustranda actionis causâ latitare (ac idcirco nec contumax esse) qui præsens (licet in iudicio adesset) suscipere iudicium non compellitur. Et contumaces non videntur, ut dicit JC. L. contumacia 53. §. 3. ff. de Re jud. nisi qui, cum obedire deberent, non obsequantur: id est, qui ad jurisdictionem ejus, cui negant obsequi, pertinent. Ad has similesque leges conciliandas communiter DD. hos casus distinguunt, & distinguendos aiebant Cameræ Imp. Assessores teste Mynsing. cent. 6. obs. 7. n. 3. Primus est, si certum sit, citatum de foro citantis esse. Alter, si è contrario certum sit & evidens, quòd citatus non sit de foro citantis. Tertius, si dubium est, sitne an non de ejus foro & jurisdictione. In primo tenetur comparere,

parere, ne reddatur contumax. *cit. L. contumacia*. Pariter comparere tenetur in tertio. *cit. L. 5. ff. de lud. & L. 2. ff. si quis in jus vocat.* In secundo casu non tenetur comparere citatus, idque probant *cit. L. 3. § 53. C. si à ludice de Appell. in 6. L. Praeses 2. C. de Interdict. Clemen. Pastoralis §. Pisanáque de Sent. & re jud.*

15. Ex his tribus assertionibus, secunda, quâ dicitur, in dubio de foro competente teneri citatum comparere, difficilis apparet propterea, quia citatus est in possessione suâ libertatis, quâ deijci nequit per præsumptionem aliâmvē probabilem duntaxat rationem pro jurisdictione citantis pugnantem: cum notum sit, neminem sua possessione privandum esse ex probabili tantum jure adversarij. Videtur igitur ad hoc, ut citatus comparere teneatur, liquidè constare debere de jurisdictione citantis. Verùm respondetur, præsumptionem, quam habet pro se, qui cæteroquin in hoc territorio, vel in certas causas & personas præest, prævalere præsumptioni, quæ stat pro libertate citati, versantis in hoc territorio, aut causam habentis in eo genere, in quo ille fundatam jurisdictionem habet. *Prætoris est enim*, inquit Ulp. *cit. L. 5. estimare, an sua sit jurisdictio: vocati autem, non contemnere auctoritatem Prætoris*, id est, ad rem non pertinet in dubio judicare de jurisdictione citantis, sed potius ad citantem, cum sit in quasi possessione juris citandi, sitque pro ipso præsumptio, quòd legitime citet & suæ jurisdictionis meliorem notitiam habeat, quàm reus, qui gerit personam privatam.

16. Tertia assertio, quâ dicebatur, citatum non obligari comparere, si certum sit, quòd non sit de foro citantis, falsa videri potest. Nam notum est ex *C. 2. de Constit. in 6. L. fin. ff. de Jurisdic. & L. fin. C. si à non compet lud.* Judicem in eum, qui est alienæ jurisdictionis, nullam habere potestatem, & impunè ipsi non pareri: & nihilominus dicitur *cit. L. 5. si quis ex aliena jurisdictio- ne ad Prætozem vocetur, debet venire*. Tametsi ergò notum sit, quòd citatus non sit subjectus citanti, utpote ex aliena jurisdictione, tenetur comparere. Sequelam hanc distinguunt Paul. Cast.

L. 1. consil. 481. n. 6. Alexand. in L. 2. ff. si quis in jus voc. n. 14. Felin. in C. cum ordinem de Rescr. n. 8. Pet. Barbosa ad L. 5. ff. Iudic. n. 34. ac alij, dicendo: si Judex per se & ipso jure non habet jurisdictionem in citatum, non valet citatio & processus. Valet verò, si per se & ipso jure Judex in citatum habet jurisdictionem, quæ tamen oppositâ aliquâ exceptione elidi possit, v. g. privilegij, præscriptionis &c. tunc enim citatus comparere tenetur & exceptionem opponere; secus, procedi contra ipsum in contumaciam potest, valétque processus. Alij cum Panorm. in C. si duobus de Appell. n. 4. § 15. quos citat Felin. l. c. § in cit. C. si duobus n. 13. absolutè pronuntiant, si notoria sit exceptio citati, non valere citationem & processum tanquam contra contumacem: & favet cit. L. 3. ff. de Iudic. L. 53. ff. de Re judic. Clem. Pastoralis de Sent. § re jud. Has opiniones conciliari posse existimo cum Laym. in C. cum ordinem 6. de Rescript. n. 12. ac Oliva p. 8. Fori Eccles. q. 11. n. 25. & dico, citatum ab ordinario Judice, si exemptum se pretendat, debere comparere & exemptionem allegare, si exemptus non sit Jure communi, sed solum jure speciali, v. g. præscriptione, aut privilegio speciali, quod Corpore Juris clausum non est: non verò teneri comparere, si exemptus est de Jure communi, uti sunt v. g. Religiosi Mendicantes à jurisdictione Episcopi, Clerici à jurisdictione laicorum, Studiosi &c. Ratio prioris partis est: quia exemptio Corpore Juris non contenta facile ignoratur, aut si nota est, hoc ipsum allegari & de eo cognosci debet, cum in facto potius quàm jure consistat. Ratio secundæ partis est: quia posterior exemptio æquè fundata est in Jure communi ac jurisdictione Judicis, unde huic derogat tanquam species generi, ejusque allegatio & probatio frustra petitur, cum quæ jure communi continentur, nota esse debeant Judici. Hinc Clericus à Judice seculari citatus non tenetur comparere ad allegandum Fori privilegium, dummodo ipsum Clericum esse appareat. Glossa. in C. convenior 23. q. 8. v. congrueret & in C. Nullus Episcopus 11. q. 1. v. velexbibeatur, Perez. L. 1. ordinat. tit. 3. leg.

3. leg. 1. Gratian. reg. 9. n. 10. Jul. Clarus L. 5. Sentent. 9. fin. q. 36. Sanchez. in Opusc. Moral. L. 6. c. 1. dub. 1. n. 12. Quaecunque autem ex dictis opinionibus teneatur, assertioni nostrae non obstat cit. lex 5. solum enim dicimus, non teneri comparere citatum, si constet, quod citans nullam in ipsum jurisdictionem de Jure communi habeat; hoc autem receptum est inter DD. & notum ex cit. Juribus, favetque illa ipsa lex 5. dum ait, Prætoris esse æstimare, nam sua sit jurisdictio: quibus verbis innuitur, tunc comparere citatum debere, quando de sua jurisdictione cognoscere debet Judex, id est, si est aliquo modo incertum, num citatus sit ex aliena jurisdictione; aut si de Jure communi est de foro competente citantis, an habeat specialem aliquam exemptionem. Addunt aliqui cum Panor. Felin. Decio, Navarro, debere defectum jurisdictionis notum esse non tantum citato, sed etiam citanti: huic enim si notus non sit, procedi contra absentem tanquam contumacem posse. Verum textus C. si duobus 7. de Appel. quo id probant, non loquitur de casu, quo citans nullam in citatum jurisdictionem habet; sed de illo, qui habet ordinariam aut delegatam, nescit tamen, quod citatus appellaverit: quo casu nemo negaverit, citatum debere comparere & appellationem coram Judice interponere.

17. Quæ modò dicta sunt, non tantum de Ordinario, sed etiam de Delegato Judice procedunt: nam si etiam hic aliquem citat, citatus in dubio tenetur comparere, cum non minus quam Ordinarius cognoscere possit, utrum sua sit jurisdictio. C. super literis de Rescript. Est nihilominus hic quoque discrimen inter ipsum & Ordinarium: hic enim fundatam habet suam intentionem super jurisdictione in omnes, qui in ejus territorio reperiuntur, aut ex illo personarum genere sunt, in quos ipsi competit jurisdictio, ac idcirco absque allegatione & probatione jurisdictionis obligatur citatus comparere: Delegatus verò, cum non habeat ita fundatam suam intentionem, tenetur litteras delegationis exhibere C. cum in jure 3. de Offic. deleg. nec tenetur citatus comparere,

parere, nisi citationi inserta sit copia rescripti delegationis. *L. un. C. de superindicto. L. si quis 1. C. de Mand. princ. cit. C. cum in jure*
 3. Pari ratione juxta Baldum aliósque, quos refert Petr. Barbosa ad *L. 5. ff. de iudic. n. 10.* si Judex sit particularis, qui in paucis habet jurisdictionem, non tenetur citatus comparere, nisi in ipsa citatione inseratur justa causa, propter quam comparere debeat.

§. I V.

An Judex possit cognoscere de Competentia sui Fori.

S U M M A R I U M

18. *Potest Iudex Ordinarius in dubio de sua jurisdictione cognoscere.*
19. *Quin etiam Delegatus.*
20. *Etsi huic obijciatur defectus omnis jurisdictionis.*
21. *Multis in casibus neuter potest.*
22. *Valent acta iudicis incompetentis, si sententia super competentia transit in rem judicatam.*
23. *Nisi delegatio facta sit ab eo, qui delegandi potestatem non habuit: aut rescriptum delegationis sit supposititium.*
24. *Aut pronuncians super sua jurisdictione sciverit se nullam habere.*
25. *Ad fundandam jurisdictionem sufficit quandoque tacita solum pronuntiatio.*
26. *A sententia iudicis competentem se pronunciantis datur appellatio.*
27. *Ad obtinendum processum sufficit quandoque sola narratio qualitatis jurisdictionem tribuentis.*
28. *Sepe non sufficit.*
29. *Iudex se incompetentem pronuncians partem victam in expensas condemnare potest.*

18. *Cum in dubio de subiectione comparere citatus teneatur, ut modò dictum est, quæstio mox oritur, num hoc dubium ipse*